

Výprava pangolin (pásavec)

Štvrtok 16.2. 2012 Let a a la Air Asia

A je to tu. Marek dorazil z Nemecka, Zuzka s Millou sú už na Slovensku a už len stačí dopraviť sa na letisko Orly-Sud, odkiaľ nás nízkonákladovka Air Asia prenesie cez pol zemegule do hlavného mesta Malajzie Kuala Lumpur. Že sme v nízkonákladovke, sme pochopili hneď pri odlete. Klimatizácia bola znížená na 18°C a aj, keď bolo medzi sedadlami menej miesta, nestačilo to na vzájomné ohrievanie sa počas 11-hodinového letu. Človek si musel kúpiť dokonca aj prikrývku, aby tú treskúcu zimu vydržal. A to nehovorím o nápojoch alebo nejakom pomyslení na jedlo. Zaplatiť bolo treba i za to, ak si chcel človek sadnúť na iné, neobsadené sedadlo.

Piatok 17.2. Kuala Lumpur – slum s načačkaným centrom

Keďže sme šli proti časovým pásmam, do hlavného mesta sme dokvitli až na druhý deň. Z Lonely planet rád sme vyhúťali, že nám bude najlepšie nájsť si ubytovanie v časti China Town, kde by malo byť najlacnejšie. Za izbu študentského typu, ale POZOR, s klimatizáciou sme zaplatili 10 € a gratulovali si k úspešnému začiatku. Aby sme mesto lepšie spoznali, rozhodli sme sa ísť do centra pešo. V spleti nelogicky usporiadaných uličiek sa nám to však nepodarilo, teda nie v ten deň. Ulice boli ošarpané, plné špiny a odpadu. Zato však všade trčali zo stien skrinky na klimatizáciu, tú si tu dovoľí asi každý. Aj keď sme centrum nenašli, trafili sme k Petronas towers, najvyššie dvojčiky na svete (452 m). Kúpili sme si lístky na výstup na 16.00 na ďalší deň a večer sa už len potulovali po mestskom parku typu Hollywood. China town nás nesklamalo, za pár šupiek sme mali chutnú večeru. Lokálni ľudia sú prívetiví, pohostinní a milí, aj keď sa o svoje okolie asi veľmi starať nevedia.

Sobota 18.2. S hlavou v oblakoch

Doobeda sme navštívili najväčší vtáčí park. 8,5 hektára krytého sieťkou, čo vytvára priestor pre život 3000 operencom. 90% domácich a zvyšok importovaných. K vežiam dvojčiek sme prišli načas. V spodnej časti sa rozprestieralo veľké nákupné centrum. Výťahom sa dalo vyvieť najprv k tunelu, ktorý ich navzájom spájal a potom do najvyššieho prístupného podlažia vo výške 375 metrov. Mali sme 15 minút k dispozícii. Pre hmlu sme toho veľmi nevideli, no, výhľad bol jednoznačne úchvatný a neviem si predstaviť, že by niekto túžil pracovať v kancelárii v takejto výške.

Nedeľa 19.2. 2012 Borneo – 3. najväčší ostrov sveta

Dosť bolo mesta, bol čas na dlho očakávané dobrodružstvo v džungli. Na 1,5 hodinový let sme si vybrali, ako iné, Air Asia. Boli najlacnejší (50 €) a už sme vedeli čo očakávať, tak sme šli na palubu vo

vetrovkách. Čo je hlavne pre teplotu-senzitívneho Mareka dôležité. Borneo sa skladá z 2 častí – Sarawak a Sabah. Namierené sme mali do hlavného mesta Sarawaku – Kuching. Borneo má podobnú klímu ako Kuala Lumpur – to znamená sparno, sparnejšie, najsparnejšie. Vedeli sme meno agentúry, ktorá sprostredkováva výlety do blízkeho národného parku “Bako National Park”. Preto sme hneď na letisku zobrali taxík a hor sa tam. Aké však bolo naše prekvapenie, keď sme zistili, že agentúra je cez víkend zavretá. To tu turisti chodia iba cez pracovný týždeň? To je disciplína. No čo teraz?

Podľa múdrej knižky, bol vstup do parku iba ½ hodina autom. Našli sme mini-bus a dohodli sa na cene. Netušili sme, že sme zaplatili 3 až 4x viacej ako lokálni, ktorí už vzorne sedeli na sedadlách a s úsmevom poslušne čakali na odchod. Vodič po ceste povykľadal miestnych a nás ako exkluzívnych turistov vyložil ako posledných na dohodnutom mieste. Na vstupe do parku sme našli zamestnanca onej agentúry a aj napriek chýbajúcej rezervácii (nevyhnutnej, ako sme sa dozvedeli) sme ho presvedčili, že sme schopní túto noc prespať hocikde v stane aj bez rezervácie. Asi sme pôsobili dôveryhodne,

lebo o chvíľu sme už sedeli na lodi, ktorá nás vniesla do útrov parku a vyložila v prázdnom kempe (1,5€ / osobu). Stačilo prejsť už iba pár metrov, keď nám cestu skrížila obrovská tmavá divá sviňa. S rešpektom sme si vymenili pohľady a nechala nás prejsť.

Nedáľeko, v strede komplexu sa nachádzal bufet, kde sa dalo najesť. Za celý čas sme neprišli na to, ako sa tu kalkulovala cena jedla. Evidentne podľa hmotnosti. Pokladník alebo pokladníčka stáli s kalkulačkou v ruke vedľa váhy, bleskovo naklepali do kalkulačky niekoľko čísel a znamienok a s úsmevom potom pred tvár strčili kalkulačku s výslednou cifrou. Zistili sme, že keď má službu drobné usmievavé dievča, vždy nás to isté jedlo vyjde akosi lacnejšie. V pravidelnej ponuke bola ryža a kura na nejaký spôsob spolu so zeleninou ťažko identifikovateľného typu, poväčšine zelenej farby rôznej konzistencii a tvaru. Radšej som neriskoval. K raňajkám pribudli toasty vo vajci.

Po 2 hodinovom treku, kde bolo cítiť prales všetkými pórmí, sme sa uložili na nočný spánok. Lialo však tak husto, že Marek celý čas bol nervózný, či nám premokne stan. Pre istotu sa naobliekal, alebo pre zmenu, keď už bolo v stane na nevydržanie povyzliekal a do uší si natlačil žlté štuple na spanie.

Pondelok 20.2. Vitaj moja manželka číslo 2 alebo prichádza Bogdan

Raňajší pohľad zo stanu bol zaujímavý. Všade voda, dokonca ešte aj pod stanom, no ten vydržal a neprepustil ani kvapku. Po raňajkách sme sa zoznámili s miestnym sprievodcom, ktorý nám rád venoval trochu zo svojho času. Rozprával o legende s pred

300 rokov viažucej sa k neďalekému ostrovu, na ktorom vraj žil silný muž, čo si sám postavil loď. Na to, aby ju dostal do vody si povolal mnoho miestnych, no loď sa z miesta ani nepohla. Nakoniec sa mu to podarilo úplne samému. Na ostrove je ešte jeho hrob. Natrafili sme na jedovatú zmiju a iného zeleného škrtiča. Zážitkom však bol výlet na odplavenú mangrovovú pláž, kde sa na výhonkoch listov pásli jedinečné nosaté opice – kahau nosatý „Proboscis monkey“. Sú endemitom Bornea. Nik netuší, prečo majú svoj

smiešny raťafák, ale domáci ich považujú na naj-sexi opice na svete. Popri nich sa občas mihli dlhochvosté makaky “long-tailed macaque” alebo šedé vrešťany “grey leaf monkey”.

Ručička hodín sa pomaly schyľovala k 16.00. Očakávaný príchod Bogdana, ktorý prišiel do oblasti už o 2 týždne skôr a mali sme sa tu s ním stretnúť. Spoznali sme ho podľa obrovského vaku, kde mal všetky potrebné pakšametle na potápanie a pozorovanie vtákov a podľa tradičných čiernych krátkych elastákov.

Aby sme nemárnili čas, v noci sme sa vydali na nočný 3 hodinový trek. náš sprievodca mal oči ako jastrab a z vzdialenosti 20 metrov videl nehybné spiace vtáky, čierneho škorpióna, hady, iguany, rôzny hmyz a vačkovca slow loris podobnému lemurovi s veľkými očami. Sprievodca nás upozorňoval na početné krokodíly, dorastajúce do 4 metrov, čo spôsobujú vážne smrteľné úrazy nielen domácim. Večer nastala rýchla výmena manželiek a v stane som mal nasáčkovaného Bogdana. Ako za starých časov.

Utorok 21.2. Operácia pangolin

Celý deň sme sledili po pásavcovi a rôznych vtákoch, keďže Bogdan je nadšený „birdwatcher”. Do obeda sme navštívili odľahlú pláž, kde sme si trochu vyskúšali naše horolezecké umenie. Samozrejme, že Bogdanov statív s teleskopom musel s nami všade. Bol zaujatý viacej vtákmi ako nejakým šupinatým pásavcom. Na večernom treku sme našli jeho brloh a stopy, no po ňom ani chýru ani slychu. Zato sme zazreli cibetu, gekona, lietajúceho lemura, čo rozprestrie ruky a vďaka natiahnutej koži dokáže plachtiť vo vzduchu, mnoho hmyzu a pár hadov. Treba povedať, že zvierat je tu celkom slušne.

Streda 22.2. Daj sem tie štuple

Po daždivom ráne sme sa šli rozlúčiť na pláž s opicami. Kým sme sa vrátili k stanom, zistili sme, že drzé makaky si otvorili stan, kde boli Marekové veci. V domnení, že žlté štuple do uší sú nejaká lahodná pochúťka, ich ukradli a zo stanu ušli. Našou destináciou bol znovu Kuching, kde sme našli čínsky hotel a na večeru si dali miestne špeciality. Tou mojou boli žabacie stehienka. Nieže by chutili nejako zle. No, pri ich konzumácii sa človek toľko narobí, že to ani nestojí za to. Bogdan slintal nad sépiou. Počas večere sme sa zabávali zistením, že Malajzijčania prebrali mnoho

anglických výrazov s rozdielom toho, že píšu, ako počujú. Čiže sa tu dala vidieť polis, zjest' ajskrim (ice-cream), alebo sa odvieť teksikom (taxi).

Štvrtok 23.2. A našli sme orangutany

Vedeli sme, že dnes nás čaká cestovací deň. Let do Kota Kinabalu sme mali až po obede, tak sme doobedie využili na návštevu blízkej rezervácie orangutanov - Semongok. V tejto rezervácii ich žije okolo 30. Voľakedy sa po rezervácii dalo pohybovať, no primáty začali byť agresívne, takže sa dalo dostať iba k miestam určeným na ich kŕmenie. Naposledy jeden zo samcov odhryzol prst ošetrovateľovi. Nikto však nedával, záruku, že prídu, keďže bolo momentálne obdobie dozrievania ovocia a v podstate dodatočné kŕmenie ani nepotrebovali. Mali sme však šťastie. Jedno z mláďat nám zahralo i divadlo na liane.

Po prilete do Kota Kinabalu, sme rýchlo navštívili agentúru v meste, ktorá dáva povolenia do národného parku "Danum Valley". Večer nás čakal ďalší let do mestečka Tawau, kde sme dorazili o 21.30. Tu sme samozrejme nechceli stvrdnúť. Čakalo nás ešte 200 km do mesta Lahad Datu, odkiaľ nás odvezú na druhý deň do Danum Valley - do najzachovalejšieho dažďového pralesu v malajskej časti Bornea. A ako to vyriešia 3 vynaliezaví cestovatelia? Zjednú si taxi na 35€. Keď sme sa na miesto dotrmácali o polnoci a našli si na prespanie nejaký treťotriedny pajzel, vytiahol hladný Bogdan durian. Túto smradľavú ovocnú pochúťku miluje už od spoločnej dovolenky v Indonézii. Samozrejme, že sme ho hneď vyhodili z izby na ulicu, kde si mohol s chuťou zahryznúť. Marek po mojom šťavnatom opise chuti duriana nať radšej ani nepozrel. Ešte fajn, že s Bogdanom nemusím spať túto noc v stane. Smrad zhnitej cibule a cesnaku zmiešaného so zhnitým ovocím by som asi nevydržal.

Piatok 24.2. Najzachovalejší dažďový prales Bornea

Zobudil som sa s veľkými očakávaniami. Aký bude pôvodný dažďový prales? Vedel som, že tam mieri mnoho turistov. V podstate sa dá ísť na 2 miesta. Buď je človek bohatý turista a zaplatí si ubytovanie v Borneo Rainforest lodge, kde stojí jedna noc 250€. Alebo pôjde do výskumného centra, cieľom študentov a výskumníkov z celého sveta. Cez agentúru sa nám podarilo vyjednať cenu 22€ / na osobu a noc, aj keď nie sme výskumníci. I keď Bogdan sa pasoval za ornitológa a nás za jeho asistentov. Dych vyráža skutočnosť, že z pôvodného dažďového pralesa sa za posledných 50 rokov 80-90% premenilo na palmové plantáže.

Do odchodu nám zostávalo ešte pár hodín. Podľa Lonely planet bolo Lahad Datu najnudnejšie mesto

Bornea. Neodradilo nás to a vydali sme sa na miestne trhy ovocia a rýb, kde sme boli asi najväčšou atrakciou. So zásobami banánov, máng, líči a ananásov sme čakali na minivan. Prvých 15 km bola cesta normálna a zvyšok sa tiahol po blate džungľou. Keď som si už myslel, že toto bude najväčšia nuda celého výletu, skrížila nám cestu 3-metrová kobra kráľovská. Vztýčila sa do výšky 1 metra a začala bleskovo útočiť na minivan. V duchu som d'akoval, že máme sklenené okná.

Vytrasení sme sa zložili vo výskumnom centre, kde muži a ženy spávajú oddelene. Bolo tam do 30

Ľudí, z ktorých sme boli takmer jediní turisti. Aby sme nezaháľali, vybrali sme sa na nočný trek. Tento krát s rangerom. Na rozdiel od klasického sprievodcu je ranger celý čas ticho. Jeho úloha je iba a sprevádzať posádku po vyznačenom chodníku. Ani on nás neochránil od dotieravca – pijavíc.

Sobota 25.2. Pijavice

Keďže výskumné centrum nebolo žiadny hotel, museli sme sa prispôbiť jeho režimu jedno jedlo denne - večera. Fajn, že som mal nejaké tie zásoby keksov a polievok. Večere stáli za to. Chutné jedlo na švédskych stoloch znamenalo, že sme sa prepchali do sýta aj na celý ďalší deň. Vyburcovaní po končeky prstov sme ráno vyštartovali do pralesu. Vďaka vyhliadkovým vežiam, ktoré boli osadené vo výške 40 metrov nad zemou na kmeňoch stromov, bol Bogdan vo svojom živle. Potvrdil, že je tu omnoho viac vtákov ako v predchádzajúcom parku. Aj keď vyliezť do tej výšky žiadalo nemalú odvalu.

Ako sme zistili, orientácia v džungli bola ťažká. Mapa na tabuli recepcie dosť klamala a na rad prišiel kompas, čo som dostal posledné Vianoce od Zuzky. Časť zarostenej cesty "east trailu" sme si sekali dýkou ala

mačeta. Poučení z predchádzajúcej noci sme vedeli, že netreba zastať, lebo pijavice sú neskutočne rýchle. Číhali všade. V blate, na zemi, na listoch.

Stačilo sa priblížiť a už načahovali nenásytné ústa. Prisatie nebolo ani cítiť, človek už iba zistil, že pijavica mala dosť, odsala sa a na mieste vznikla rana, čo neprestávala krváčať. Zdalo sa, že ešte aj červenolice vrešťany sa nám zo stromov okolo vysmievajú.

Po návrate ma čakala dobrá správa. 2 noci predtým tu videli americkí študáci biológie pangolína počas nočného safari. Už nech je večer a my sedíme v štvorkolke a križujeme džungľu. Nič. Nenašli sme ho. Čo už, aspoň sme mali šťastie na cibety, červené lietajúce veveričky, bažanty (nejaký endemit Bornea) a sovy.

Nedeľa - Pondelok 26. – 27. 2. Stratený v džungli

Haha, dnes sme na tie malé potvory pripravení. Kúpili sme si proti-pijavicové ponožky, vlastne podkolenky. Len si to skúste, upíry malí! Bez rangera sme sa podľa mapy vydali na západný trail, čo sa napájal na nosoroží trail. V tejto oblasti žije asi 7 kusov nosorožcov a celkovo je na Borneu približne 30-40 jedincov. Vidieť toto plaché zviera je však takmer nemožné. Nad hlavami nám vyhukovali hlasné gibony.

Zaujatý prekutrávaním každej diery, potencionálneho úkrytu pangolína, som si ani nevšimol, že sa mi Bogdan s Marekom stratili. Po niekoľkominútovom vykrikovaní som to vzdal a stisol kompas vo vaku nohavíc. Keďže som bol sám, bol som omnoho tichší. V nemom úžase som sledoval pár obrovských zoborožcov nosorožích pri kmení. Sú to najväčšie zo všetkých zoborožcov. Dorastajú do 120 cm. Bez teleobjektívu je ich fakt nanič fotiť. Budem si musieť nejaký zaobstarať.

Znovu som našiel na zemi záhadný farebný korálik. Deň predtým mi to nedalo a nožom som ho rozsekol. S poľutovaním som zistil, že to bol hmyz stočený v ochrannom pancieri. Tento krát som si s trpezlivosťou počkal, kým sa táto stonožka znovu otvorí. Po 3 hodinách ma kompas doviedol späť do centra. Marek s Bogdanom medzitým zalarmovali celý kemp.

Pred večerou som ešte vybehol na krátky trek do džungle, počas ktorého sa mi podarilo stretnúť vtáčieho obra – „great argus” (2,5 m dĺžka). Večerný trek priniesol vzrušenie vo forme leoparda. Teda aspoň Bogdan tvrdil, že to bol určite leopard, aj keď mne sa nezdal až tak veľký. No, ale hádaj sa s veterinárom. Pri večeri nám pre zmenu do kuchyne vletel netopier.

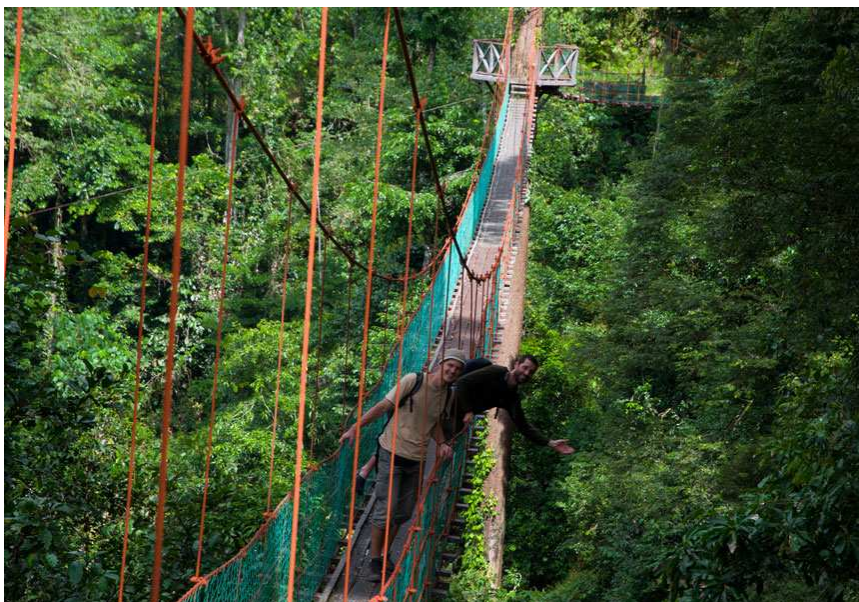
Na druhé ráno sme sa vydali k vodopádom.

Cestou sme narazili na zvláštne vtáky s dlhým bielym páperím na chvostoch a bolo počuť vábenie samcov obrovských bažantov grey argus. Počas večere sme sa zoznámili s 2 Holandskými colníkmi. Jeden z nich tu bol už ôsmy krát. Pracujú na odhalení pašovania zvierat a rastlín. Podľa druhu je najvyšším trestom 500 000€ alebo 6 rokov basy natvrdo. Najviac sa pašujú vtáky a hady a z krajín vyhráva Nemecko, Japonsko a Čína. Mimochodom, Číňania zjedia všetko, čo sa hýbe, dokonca i pangolína. Nerešpektujú žiadne smernice, svetové uznesenia a dohody.

Utorok 28.2. Jeden deň v luxusnom centre

Bogdanovi celý čas víta v hlave, ako to asi vyzerá v luxusnom Borneo Rainforest lodge. A tak sa o 5.00 ráno vydávame dohodnutou štvorkolkou cez džungľu. Spolu s nami je zvedavý aj novomanželský

výskumný pár Američanov. Striedame sa na streche auta, lebo dnu nie je dost sedadiel. Na recepcii nás má čakať sprievodca. No, keď sa o 6.00 dopravíme k bráne komplexu, je zamknutá. Spolu s našťvaným vodičom je treba prejsť 3 km a poprosiť o otvorenie brány.

Zaujímavosťou komplexu sú kanapé – sieťové chodníky uchytené o stromy vo výške 40 metrov a celkovej dĺžke 300 metrov.

Po príchode sledujeme objemných turistov, ako si v sáčkoch vykračujú na skoré raňajky. Nečudujeme sa, asi na to majú, podľa výzoru a póz určite. Neskôr ich v skupinkách stretávame v pralese. Sú pekne oblečení, vybavení najmodernejšou technikou.

Spravili sme si trek na jeden z kopcov, odkiaľ možno pozorovať celé údolie parku. Máme šťastie na vtáky. Bogdan jasá. Len, keby ten jeho statív toľko nevážil a nezavadzal. Navštívili sme aj pôvodné hrobky vytesané v skalách. Dnes sa už nepoužívajú.

Cestou späť náhle narazíme na napchávajúceho sa orangutana. Keď sa postaví a začne sa k nám približovať, inštinktívne cúvame a držíme si 3 metrový odstup. Kto by chcel prísť k úrazu? Po chvíli si to rozmyslí a zmizne v húštine. Staré orangutany a väčšinou samce, už nelozia po stromoch, ale sa pohybujú po zemi. Uvoľnení si hodíme kúpeľ v prírodných jacuzzi, na ktoré narazíme medzi stromami. Bavíme sa na vracajúcich sa elitných turistov, na ktorých čakajú čašníci s horúcimi uterákmi pri vchode.

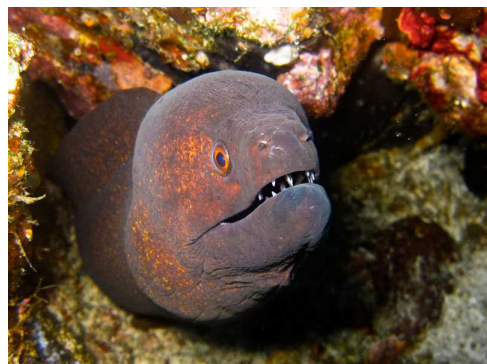
Streda 29.2. Cesta minibusom

Bogdan sa nevedel nabažiť vtákov, tak sme sa rozdelili. My s Markom opúšťame národný park a vraciame sa do Lahad Datu, odkiaľ máme zamierené do Semporny. Náš vtáčkar nás má o 2 dni dohoniť. V Lahad Datu nájdeme minibus a vodič nám vysvetľuje, že sa pohne až vtedy, keď bude plne obsadených všetkých 11 miest. Počítame. Zatiaľ je nás 6. Vodič nás s úškrnom posielal na obed. Máme vraj dosť času. Obsluhujú nás mladé dievčatá. Mali by skôr sedieť v škole. Môžu mať tak okolo 10-12 rokov. Obed je chutný, už po stí krát mám ryžu s kurčaťom na nejaký spôsob. Ležérne si vykračujeme späť k autobusu a okolo pobejú žobrajúce deti. Niektoré sú asi v Millinom veku a sú tak drzé, že to až človeka prekvapuje. Z rúk nám trhajú ovocie, čo sme im kúpili.

Vodič nás už vyčkáva. Počítame pasažierov a je ich 12. Nevadí. Sedíme hneď v 1. rade v trojke s nejakou maminkou a dieťaťom. Po ceste však naberá ešte niekoľko detí a zvyšok sa už tlačíme 3 dospelí a 4 deti na 3 úzkych sedadlách. Deti mi visia všade okolo tela a na hlave, pod nohami. Okrem toho sa každú chvíľu stojí, aby si niektorý z pasažierov niečo vybavil, alebo uzatvoril nejaký obchod.

Po 2 hodinách vystupujeme v Semporne – mestom zameraným na potápanie okolo blízkych ostrovov. Najkrajší je Sipadan so 600 metrovým spádom do mora bohatým na morský život. Denne ho môže navštíviť maximálne 120 turistov a treba na to včasnú rezerváciu, čo my spontánni turisti vždy máme ☺. Dohadujeme si potápanie a šnorkovanie na nasledujúce dni (vybavili sme si aj Sipadan) a deň završujeme nákupom ananásu a máng. To je večera.

Štvrtok - Piatok 1. – 2. 3. V podmorskom svete

Vybavení trúbami a okuliarmi na potápanie sme prešľapovali pri čline. Cesta na neďaleký opustený korálový ostrov Mantabuan trvala hodinu. Poznám svoj žalúdok a netúžil som nakŕmiť všetky ryby v okolí, tak som si v lekárni kúpil lieky, čo mali udržať obsah môjho žalúdka na svojom mieste. Ostrov bol nádherný, aj keď korale boli mierne zničené od rybolovu dynamitom. Tradičný prostriedok od nepamäti. Marek tvrdil, že dokonca pod vodou začul pár výbuchov. Sledovanie korytnačiek, hadov, murén a iných rýb nás tak pohltilo, že sme si ani nevšimli, že nás

nejako páli zadná strana stehien. Večer sme to prudko ľutovali a viacej vrstiev spálenej kože sa obnovuje

ešte niekoľko týždňov. Na ostrove sme si hodinu oddýchli aktívnym spôsobom. Zbierali sme vo vode hviezdice a na pobreží z nich robili mozaiku. 5 minút pred odchodom ich bolo treba nahádzať späť do mora, čo bola fakt psina. Dúfam, že sme neublížili ani jednej.

2. deň sme pokračovali na Sipadane. Marek sa rozhodol ísť potápať a ja som ako jediný z pasažierov iba šnorchloval. Sipadan, keďže je chráneným ostrovom s väčším spádom, je domovom veľkých rýb ako sú žraloky a barakudy. V jeden moment sa mi dokonca zastavil dych, keď som si pri výstupe na hladinu uvedomil, že sa oproti mne ženie húf asi 100 kusov cez 1 meter

dlhých barakúd. Nechal som sa nehybne vynášať vodou a obrovské ryby iba majestátne preplávali okolo mňa, akoby som tam ani nebol. Našiel som niekoľko statných mušiel, ktoré som si na brehu očistil pieskovou metódou.

Večer dokvitol Bogdan. Už sa nevedel dočkať potápania. Skončili sme v lokálnej reštike, kde si každý z nás dal poriadny kura na nejaký spôsob a zapili sme to obrovským krčahom mangového džúsu.

Sobota 3.3. Na návšteve u miestnych

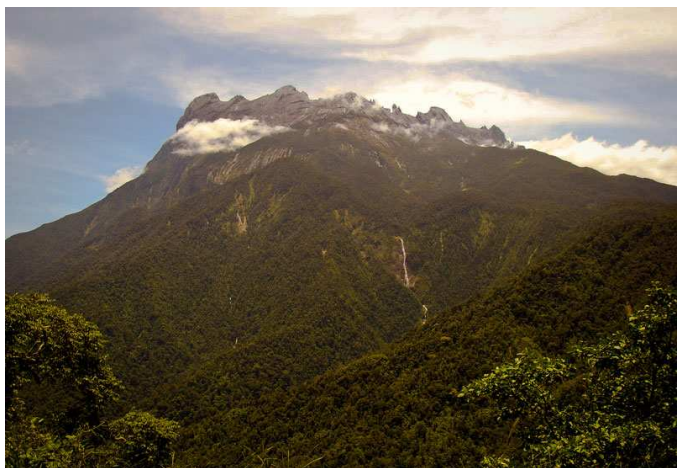
Spálené stehná ma tak omínali, že na 3. deň som akúkoľvek návštevu vody zamietol. Marek s Bogdanom si zobrali svoje inštrumenty a hor sa do potápania. Ja som radšej využil deň na návštevu 2. strany mesta Semporny. Miestny žijú pozdĺž mora. Domy sú postavené buď na pláži, alebo z hlavnej ulice vedú kolmé uličky priamo do mora. Domy tam stoja na koloch. Pre miestnych som bol riadnou raritou a väčšinou ma milo vítali a zisťovali, čo tam robím. Jedna z rodín ma zavolala k sebe. V jednoduchom domci nad vodou žili spolu asi 3 generácie, približne 15 ľudí. Vybavenie bolo veľmi

striedme a v podstate všetok odpad a splašky z toalety púšťali priamo do vody pod sebou. Aha, tak preto toľko smradu všade naokolo. Vďaka som sa rozlúčil a skončil na miestnom trhu, kde boli v ponuke nadrozmerné mušle. Samozrejme mi učarovali. Jednu, okolo 40 cm dlhú, som už takmer zaplatil, keď som si spomenul na rozprávanie Holanďanov – colníkov, o pašovaní. Mušľa teda ostala pôvodnému majiteľovi a ja som sa uspokojil s tými malými, čo som vylovil ja sám. Za tie ma hádam nezavrú.

Ešte pred večerou sme si rezervovali autobus na nasledujúci deň do Kota Kinabalu. Bogdan sa rozhodol zostať pár dní na viac a následne pokračovať na Filipínach. Dali sme si rozlúčkovú večeru, zavŕšenú mango džúsom a mango zmrzlinou. Mango mi už ide aj cez uši.

Nedeľa 4.3. Cesta k hore v oblakoch – Kinabalu 4096 m n.v.

Tak, ako sme si už zvykli, aj pri tejto dlhej 8-hodinovej ceste si šoféri vybavovali nejaké bočné kšefty. Cieľ cesty: Kinabalu – národný park s najvyššou horou Malajzie. Sedeli sme hneď za šoférom spolu s usmievavým Číňanom, ktorý nám celý čas tvrdil, že hora sa za jeden deň zdolať nedá. Taký bol náš plán. Neodradil nás, lenivec jeden, to ešte nepozná Vinko náтуру. Medzitým si vodič robil karaoke miestnych hitov a la Robo Kazík. Celkom vhod nám padla obedová prestávka v nejakom biednom lokáli, kde sme si dali čo iné ako kura s ryžou. Ale aspoň bol chvíľu pokoj od našej superstar.

Večer sme dorazili do národného parku, kde sme sa dozvedeli nasledujúce fakty:

- na Kinabalu sa vystupuje počas 2 dní,
- 1. deň sa lezie do výšky 3250 metrov, kde sa prespáva v luxusnej chatke (cena 200 €/osobu)
- 2. deň sa skoro ráno vstáva na zvyšok výstupu na vrchol, do výšky 4096m, aby sa stihol východ slnka. V podstate je to jediný moment, kedy sa dá z vrcholu niečo vidieť, inak je zahalený v hmle.
- hora sa dá zdolať i za jeden deň, no denne dostane povolenie iba skupina 4 ľudí, čo bolo na ďalší deň už naplnené. Tak sme si museli žiadať o výnimku + samostatného sprievodcu, ale podarilo sa. A nakoniec to nebolo až také drahé, cca 30€ na hlavu.

Našli sme si lacné ubytovanie u indonézskej rodiny mimo parku. Nielenže sme sa cítili super, ale ešte aj večera bola asi najchutnejšia, akú sme za celý pobyt mali. Varili ju 2 Filipínčanky, ktoré tam pracovali. Z ich rozprávania sme sa dozvedeli, že ubytovanie, čo je poskytované pri výstupe je skutočne luxusné. Človek sa tam môže dosýta najesť. Denne ho ale musia zásobovať 30 nosiči. Každý nesie približne 30 kilogramov potravín a nápojov. Sú platení od kila nákladu a za 30 kilový náklad dostanú zaplatené do 20€. Medzi nosičmi je aj pár žien. Neskutočné.

Pondelok 5.3. Prekonal som sám seba

Poučený z Venezuely som si večer zaobstaral zásobu Snickersov. Ráno o 7.00 nás vo výške 1600 m vyzdvihlo auto, čo nás zobralo 6 km do nadmorskej výšky 1860 m. Tu sa začínal náš výstup. V ten deň sme boli jediní, čo sa odhodlali, lebo počasie bolo fakt nanič. Fučalo, pršalo, bolo chladno. Nechal som Mareka so sprievodcom v pätách a svojím rýchlym tempom som chcel byť na vrchole čo najskôr. Aby som neprišiel o foťák, radšej som ho obalil do pršiplášťu a strčil hlboko do vaku. Keď som dobíjal 4096-metrový vrchol bol som mokrý ako myš. Pľúca dostávali riadne zaberať. A výhľad? Nulový.

O 15 minút neskôr sa pripojil vymrznutý Marek. Sprievodca nás čakal pod vrcholom. Tvrdil, že tam vystúpil už 2000 krát a dnes sa mu v takom počasí absolútne nechce. Že vraj tí najstarší – senior sprievodcovia, boli na vrchole už 10 000 krát. Čo sa mi javí ako riadne premrštené, lebo štatisticky by 30 rokov života každý deň nič iné nerobili, len liezli hore a dole. Cestou späť rozboleli Mareka kolená, tak som ich znovu nechal

v závese a nakoniec zišiel nielen 9 km dolu ale ešte aj tých 6 km, čo som mal ísť autom.

Utorok 6.3. Vracanie do vrecúška po čínsky

Misiu sme splnili a čakala nás posledná cesta do mesta Kota Kinabalu, vzdialeného 2 hodiny autom. Zjednali sme si taxik a aby nás to vyšlo lacnejšie, pribalili sme si so sebou čínsky pár. Dievčina tvrdila, že jej býva cestou zle, tak sedela, napriek svojej normálnej veľkosti vpredu, kým jej priateľ, nadmernej veľkosti, s nami vzadu. Nakoniec nám predviedla vracanie do vrecúška.

V meste sme sa ubytovali v hosteli so spoločnými sprchami a záchodmi a šli sa vyvetrať na miestne trhy. Okrem darčiekov sme si so sebou doniesli asi najväčší ananás, aký som kedy videl. Mal 5 kíľ, ani sme ho nedokázali zjesť.

Streda 7.3. Ananás – najlepšie prečistí celý tráviaci trakt

Ráno sme sa predbiehali na záchod. Obaja sme pustili zvonkohru, ktorá zobudila asi celý hostel. Ananás z nás dostal asi všetok obsah celého tráviaceho traktu. Omnoho ľahší sme sa vybrali na návštevu tradičnej dediny. Zobrazuje, ako voľakedy žili miestni ľudia. Je tu predstavených 5 z 32 Bornejských kmeňov. V dlhých domoch žijú všetky generácie spolu.

Videli sme tradičné tance medzi bambusovými tyčami, skákanie na bambusovej trampolíne a Marek si zastríeľal pľuvátkovou kušou. Na obed sme si mali sami pripraviť zmes (kura, ryža, zelenina, ovocie), čo nám napchali do bambusových tyč a pripravili na ohni. Zapili sme to ryžovým vínom. Ako zákusok bola vysmážaná kokosová palacinka a ukončili sme to tradičným medom, od včiel, ktoré neštípu.

S plným žalúdkom sme už len skočili na trhy dokúpiť darččky a vyčkali na let do Kuala Lumpur. Počas 2 hodín nás riadne vytriaslo a miestami sme mali pocit, že turbulencie sa neskončia. Do 14-hodinového odletu smer Paríž nám ostávali ešte 4 hodiny. Potrebovali sme minúť posledné ringity, čo nám ostali. Kde inde ako v McDonalde. Marek šiel ako prvý a vrátil sa so širokým úsmevom, že aj keď nemal dosť na to, čo si objednal, dalo sa zjednať cenu. Tak som išiel na isto a dopadol som podobne. Je fakt, že po 3 týždňoch ryže s kuraťom boli pre mňa hranolky nebičkom v papuľke.

Let späť je už rutina. Za spoločnosť dostávame nadrozmerných turistov, ktorých tukové vankúšiky sa cez operadlo prelievajú ku mne. Ale aspoň zohrievajú. Každú hodinu do seba niečo tlačia. Nazvali sme ich dugongy – morské kravy (obrovské cicavce podobné mrožom, čo celý život žerú). Zbohom Malajzia, stálo to za to!

MAPA VÝPRAVY PANGOLINO

0 – Kuala Lumpur

1 – Semongog

2 – Lahad Datu
3 – Danum Valley
4 – Semporna
5 – Mantabuan
6 – Sipadan
7 – Kinabalu N.P.

